

23 października 2018 r.

Stanowisko UKNF w sprawie podmiotów zarządzających sekurytyzowanymi wierzycelnościami funduszy sekurytyzacyjnych

Wypełniając ustawowe zadanie określone w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. 2018 poz. 621, z późn. zm.) polegające na podejmowaniu przez Komisję Nadzoru Finansowego („Komisja”) działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego oraz w art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1417) w kontekście podejmowania działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku kapitałowego, a także dla zapewnienia prawidłowego działania funduszy inwestycyjnych, mając na uwadze istotne znaczenie funkcjonowania funduszy inwestycyjnych w sposób zapewniający ochronę interesu ich uczestników, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego („UKNF”) przedstawia poniższe stanowisko.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1355) („Ustawa”) towarzystwo funduszy inwestycyjnych może zlecić innemu podmiotowi, w drodze pisemnej umowy, zarządzanie portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych zamkniętych, w tym funduszy sekurytyzacyjnych. Podstawą zawarcia ww. umowy jest art. 45a ust. 1 Ustawy, zgodnie z którym, z zastrzeżeniem art. 47 ust. 6 Ustawy oraz z uwzględnieniem art. 75–82 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy, dźwigni finansowej, przejrzystości i nadzoru (Dz. Urz. UE L 83 z 22.03.2013, str. 1), towarzystwo funduszy inwestycyjnych może, w drodze umowy zawartej w formie pisemnej, powierzyć przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu wykonywanie czynności związanych z działalnością prowadzoną przez to towarzystwo. Jednocześnie w myśl art. 46 ust. 2a Ustawy w przypadku, gdy towarzystwo zarządza funduszem inwestycyjnym, o którym mowa w art. 183 Ustawy (fundusz sekurytyzacyjny), może ono zawrzeć umowę, o której mowa w art. 45a ust. 1 Ustawy, w zakresie zarządzania całością lub częścią portfela inwestycyjnego obejmującego pulę wierzycelności lub sekurytyzowane wierzycelności wyłącznie z podmiotem, o którym mowa w art. 192 Ustawy, tj. podmiotem posiadającym zezwolenie Komisji na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzycelnościami funduszy sekurytyzacyjnych.

Należy wskazać, że w toku postępowania administracyjnego w przedmiocie udzielenia zezwolenia na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzycelnościami funduszy sekurytyzacyjnych, Komisja bada, czy podmiot, który zamierza prowadzić licencjonowaną działalność, daje rękojmię wykonywania zarządzania sekurytyzowanymi wierzycelnościami zgodnie z zasadami

uczciwego obrotu oraz w sposób należyście zabezpieczający interesy uczestników funduszy sekurytyzacyjnych. Waga ochrony uczestników funduszy podkreślona została również w artykule 192a Ustawy, zgodnie z którym podmiot, który uzyskał już zezwolenie Komisji na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych, jest zobowiązany do prowadzenia działalności w tym zakresie z zachowaniem zasad uczciwego obrotu oraz w sposób należyście zabezpieczający interesy uczestników funduszu sekurytyzacyjnego.

UKNF zauważa, że obowiązek przestrzegania przepisów Ustawy i prowadzenia działalności w sposób zapewniający bezpieczeństwo uczestników funduszy sekurytyzacyjnych oraz przestrzeganie zasad uczciwego obrotu spoczywa przede wszystkim na organach statutowych podmiotów zarządzających sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych. Dotyczy on niewątpliwie zarówno organów prowadzących sprawę podmiotu (np. zarząd, komplementariusze spółki komandytowej, partnerzy zarządzający) jak również organów nadzorczych (np. rada nadzorcza, komisja rewizyjna). Jak wskazuje doktryna: *„Kodeks spółek handlowych oparty jest na dualistycznym modelu organów, gdzie prowadzenie spraw i reprezentacja spółki z jednej strony, a nadzór nad działalnością spółki z drugiej strony powierzone zostały różnym organom, wyróżnionym funkcjonalnie (a więc właśnie z perspektywy zadań), organizacyjnie oraz personalnie (zakaz łączenia funkcji). (...) Zaletą modelu dualistycznego jest, wobec separacji od prowadzenia spraw i reprezentacji spółki, zapewnienie organowi nadzoru dystansu i niezależności niezbędnych przy ocenie działalności spółki.”* (A. Nowacki, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Tom I. Komentarz. Art. 151–226 KSH. Warszawa 2018).

Mając na uwadze powyższe, w celu zapewnienia jak najskuteczniejszej ochrony interesu uczestników funduszy inwestycyjnych, których wierzytelnościami zarządza dany podmiot, UKNF wskazuje, że zasadnym jest, aby wewnętrzna struktura organizacyjna serwisera zapewniała funkcjonowanie skutecznego nadzoru w podmiocie. W przypadku podmiotów, których forma prawna nie obliгуje bądź w ogóle nie przewiduje istnienia organu nadzorczego (rady nadzorczej), szczególnie istotne jest wyodrębnienie, w tym odpowiednie osadzenie/umocowanie w regulacjach wewnętrznych podmiotu, komórki organizacyjnej (jedno lub wieloosobowej, w zależności od skali działalności) odpowiedzialnej za sprawowanie nadzoru nad prawidłowością wykonywania działalności w zakresie zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych na zlecenie towarzystw funduszy inwestycyjnych. Istotnym jest również, aby komórka ta posiadała kompetencje odpowiednie do powierzonych jej zadań (wykształcenie, doświadczenie zawodowe osób wchodzących w jej skład) oraz miała zapewnione narzędzia do sprawowania skutecznego nadzoru (np. dostęp do dokumentów podmiotu, sprawozdań finansowych).

Dodatkowo, UKNF wskazuje, że z punktu widzenia pozytywnego przeprowadzenia postępowania licencyjnego kluczowym jest, aby wskazany w KRS przedmiot działalności podmiotu, który występuje z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych, obejmował całość

czynności związanych z zarządzaniem tymi wierzytelnościami. W szczególności UKNF podkreśla, że ograniczenie przedmiotu działalności podmiotu do „działalności prawniczej” oraz „działalności doradczej”, występujące często w przypadku kancelarii prawnych zamierzających rozszerzyć prowadzoną działalność o zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych, stanowi istotną przeszkodę dla udzielenia przez Komisję przedmiotowego zezwolenia. Takie ujęcie przedmiotu działalności nie wyczerpuje bowiem zakresu czynności wykonywanych w ramach zarządzania wierzytelnościami sekurytyzowanymi funduszy sekurytyzacyjnych. Tym samym podmiot zwracający się do Komisji z wnioskiem w trybie art. 192 ust. 1 Ustawy powinien uprzednio odpowiednio dostosować swój przedmiot działalności do zakresu czynności, które zamierza wykonywać na podstawie zezwolenia Komisji.

UKNF podkreśla, że przedstawione powyżej kwestie związane z formą prawną oraz przedmiotem działalności podmiotu, który zamierza zarządzać sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych, mają istotne znaczenie dla oceny możliwości wykonywania przez podmiot działalności w sposób należyście zabezpieczający interesy uczestników funduszy oraz gwarantujący przestrzeganie zasad uczciwego obrotu. Jednocześnie UKNF informuje, że przedmiotowa ocena wiąże się z rękojmią na wykonywanie zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami zgodnie z zasadami uczciwego obrotu lub w sposób należyście zabezpieczający interesy uczestników funduszu sekurytyzacyjnego, a zatem warunkuje możliwość udzielenia zezwolenia na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami (art. 192 ust. 6 Ustawy).